טבול יום פרק שנים עשר זבחים

לא מחשבה הוא דלא פסלה אבל לינה פסלה. תימה דבריש הוליאו לו (זומא דף מח.) בעי רב פפא מיסב בתפילת קטרת מהו ת"ש הוסיף רבי עקיבא הקומץ והקטרת כו' מדפסיק טבול יום פסולה [לה] נמי מלינה ומדפסלה לינה פסלה נמי מחשבה ולא דמי כדהכא וי"ל דהתם דבתחילת מזבח מה לי מחשבה מה לי לינה אבל הכא בנשר פרים הנשרפין [לו] ות"ת היכי פסלה מחשבה בקטרת הא תנן לעיל בפרק ב"ש (דף מב:) דקטרת ולבונה אין בהן משום פיגול וי"ל דהכי דכרת ליכא מחשבה מיהא פסלה מידי דהוה אחטאות הפנימית לרבי שמעון דאמר בפ"ק (לעיל יד.) מודה היה רבי שמעון לפסול מק"ו משלא לשמו ובקטרת נמי אהני ג"ם דמלא מלא ממנחה והתם הקשה בקונטרס אמאי הוצרך לדקדק מעבודת יום הוה ליה לאתויי ממנחי' דמעילה (דף י.) דקתני בהדיא הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כיפורים ובלינה ותיכף רבינו יב"ח משום דההיא מיירי בקטרת דכל השנה כדתקתי קדשו בכלי וההוא דמיקדש בכלי פסלה ביה לינה אבל התם בקטרת דיום הכיפורים דעיקרה אינה בכלי אלא משום דלא אפשר כדאמר התם לעיל והא [לו] אמרי' דלא מיפסלה בלינה אבל הכא דרבי עקיבא קיימא דמיירי בכל קטרת ועוד י"ל דההיא דמעילה איכא לתוויי מדרבנן וכן [לח] מתיבין עליה משום פיגול וטומא דהוה אמינא מכח מרדות כמו [מ] אבל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין ושתה רביעית יין ונכנס למקדש ושהה כדי אכילת פרס חייב דהיינו מדרבנן דפסול גויה [הוי דרבנן] כדאמרינן בפרק בתרא דיומא (דף פ:) אבל הכא דר' עקיבא פשיטא דאורייתא [מא] מדפסל טבול יום ע"י לילוף דאי מדרבנן לא הוה מתמיהינן [מב] נמי אמי פסול על ידי לילוף וא"ת והיכי דייק מדפסיל טבול יום פסלה נמי לינה והא משיתה במקבשת נפסלת בטבול יום ולינה לא פסלה עד שתנתן במתחה כדאמר פרק קמא דשבועות (דף יא.) וי"ל דהא דנפסלת בטבול יום [מג] היינו מדרבנן: **שיצא רובו במיעוט אבר.** פי' בקונטרס דמיבעיא ליה לענין טומא [מא] המתעסק בהן וקשה דבסוף כילד צולין (פסחים פה:) אמרינן המוליא בשר פסח מחבורה לחבורה אינו חייב עד שיניח הולאה כתיב ביה כשבת ופריך ממתני' דהכא דהיו סובלין אותו במוטות דקתני רלאשונים מטמאין בגדים אחרונים אין מטמאין בגדים עד שיצאו אף על גב דלא נח ומשני בנגרים ואם כן רובו במיעוט אבר דהכא לא [מב] **מחייב לענין שבת** [מד] כיון דלגבולו בפנים לא יטמא בגדים ונראה לפרש דמבעיא ליה לענין לטורפו בפנים:

[א] **היו** [ב] **סובלין אותו** [ג] **במוטות** [ד] **יצאו** הראשונים חוץ לחומת העזרה והאחרונים לא יצאו הראשונים בגדים והאחרונים אינן מטמאין בגדים עד שיצאו [ה] יצאו אלו ואלו מטמאין בגדים [ו] **רבי שמעון אומר** [ז] אינן מטמאין עד שיוצת האור ברובן **ניתך הבשר אין השורף מטמא בגדים: גמ'** [ח] **מאי בירה אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מקום יש בהר** [ט] **הבית ובירה שמו** ור"ל אמר כל הבית כולו קרוי בירה שנאמר (ואל) [י] **הבירה אשר הכינותי אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה** [יא] **שלשה הנשרפין הן בית הדשן גדול היה בעזרה ששם שורפין פסולי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ופרים הנשרפין ושעירים הנשרפין שאירע בהן פסול קודם זריקה** [יב] **ובית הדשן אחר היה בהר הבית ששם שורפין פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שאירע בהן פסול אחר זריקה וכמצותן חוץ לשלש מחנות תני לוי שלשה בית הדשנין הן בית הדשן גדול היה בעזרה ששם שורפין פסולי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ופרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שאירע בהן פסול בין קודם זריקה בין לאחר זריקה ובית הדשן אחר היה בהר הבית ששם שורפין פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין שאירע בהן פסול ביציאתן וכמצותן חוץ לשלש מחנות בעי רבי ירמיה** [יג] **דלינה מהו שתועיל בפרים הנשרפים ובשעירים הנשרפים מי אמרינן כי מהניא לינה בבשר דבר אכילה אבל הני דלאו בני אכילה נינהו לא או דלמא לא שנא אמר רבא הא מילתא איבעיא ליה לאבייי** [יד] **ופשטנא ליה מהא** [טו] **ושוין** [יז] **שאם חישב באכילת פרים ובשריפתן שלא עשה כלום מאי לאו מדמחשבה לא פסלה לינה נמי לא פסלה ודלמא** [יח] **מחשבה הוא דלא פסלה אבל לינה פסלה תא שמע** [יט] **פרים הנשרפים ושעירים הנשרפין מועלין בהן משהוקדשו נשחטו הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כיפורים** [כ] **ובלינה מאי לאו לינת בשר לא לינת אימורין והא מדקתני סיפא** [כא] **כולן מועלין בהן בבית הדשן עד שיותך הבשר מדסיפא בשר רישא נמי בשר מידי איריא סיפא בשר רישא אימורין תא שמע דתני לוי שאירע בהן פסול ביציאתן מאי לאו** [כב] **לינה** [כג] **לא** [כד] **פסול טומאה ופסול יציאה** [כה] **בעי ר"א** [כו] **יציאה מהו שתועיל בפרים הנשרפים ושעירים הנשרפים מאי קמיבעיא ליה א"ר ירמיה בר אבא** [כז] **אליבא דמ"ד** [כח] **עדיין לא הגיע זמנו לצאת מי אמרינן ה"מ בשר דאין סופו לצאת חובה** [יא] **אבל הני דסופן לצאת חובה לא או דלמא ה"נ** [כט] **לא הגיע זמנו לצאת ת"ש דתני לוי שאירע** [ג] **בו פסול ביציאתו מאי לאו פסול יציאה לא** [ל] **פסול טומאה ופסול לינה בעי רבי אלעזר פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים** [מ] **שיצא** [מא] **רובו במיעוט אבר מהו** [מב] **הך מיעוטא דאבר בתר רובא שדינן ליה והא לא נפקא ליה או דלמא בתר רובא דבהמה שדינן** [מג] **פשיטא דלא שבקינן רובא דבהמה ואזלינן בתר רובא דאברים** [יז] **אלא** [מד] **שיצא חציו ברוב אבר** [יח] **האי מיעוטא דאבר מיעוטא דאבר: מו] שדינן ליה (כתה"י): יז] כתה"י וד"ו דאבר: יח] כמ"ל וסף מהו: יט] מהנשרפין כ"ל (ש"ם): כ] כתה"י במותרות להוציאן לבית שריפתן והס"ל (ותיבות לקמן יליף לה ליתא שם). וכ"ה בהע"ב, וכעי"ז בש"מ: כא] כ"ל דגמרה (ש"מ): כב] כ"ל כגון בשר עולה (ש"מ): כג] מזבח או בשר קדשי קדשים שהן לאכילת אדם. אבל הני דלשריפה קיימי לא מהניא בהו לינה דלא אשכחן לה כו' כ"ל (י"שמכ"י). וצ"ל דלא אשכחן לינה כו'] כה] להקטרן (כתה"י, שמכ"י): כו] בבשרן (כתה"י, שמכ"י): כז] לענין לינה בבשר קאמר (ש"מ). וכתה"י לענין לינת בשר קאמר: כח] כ"ש מ"ע ופסול קודם זריקה דתני בה השריפתה בעזרה בשאר פסולים מיירי ולא בפסול יוצא. והס"ל [ועי' גל' קס"ע כתניה בש"מ דתמתא 'קודם זריקה' כ"ל 'לאחר זריקה' ומ"ש 'בפלר פסולים' כ"ל בפקול עומ]. ומסמוון כזה לישב קושית הגרע"א בגגלה"ש ע"ש. אך כאמור בכ"ש אותא כלשון הס"מן: כט] חובה לצאת (ש"מ, בפסול יוצא. הס"ל [ועי' גל' קס"ע כתניה בש"מ דתמתא 'קודם זריקה' כ"ל 'לאחר זריקה' ומ"ש 'בפלר פסולים' כ"ל בפקול עומ]. ומסמוון כזה לישב קושית הגרע"א בגגלה"ש ע"ש. אך כאמור בכ"ש אותא כלשון הס"מן): ל] קאי הכא כו' וקאי הכא (כתה"י): לא] דוגן במיעוט אבר. מיעוט אחד וכו' כ"ל (ש"מ, כתה"י): לב] ס"ל יציאה דאם נטמא שורפו בהר הבית כדתני לוי או לא דכו' (כ"פ ושי"מ) ועי' תוס': לג] אן לאו יציאה היא דאמרינן שדי כו' כ"ל (ש"מ, כתה"י): לד] דאבר שיצא לחוץ בתר כו' כ"ל (צ"ק): לה] פסלה מגי לינה כ"ל (ב"ש, צ"ק): לו] כ"ל ס"ק מוסיף כאן נהי דלינה פסלה בהו דלמא מחשבה לא פסלה בהו: לז] כ"ל והוי (ש"מ, צ"ק): לח] וכן הא דקתני סיפא וחייבין עליה כו' (צ"ק) [לט] כ"ל דמדאורייתא (ב"ש): מ] מהמרינן כולי האי לפסול על ידי צירוף כ"ל (ב"ש): מא] כ"ל לטמא (ב"ש): מב] כ"ל דלא (באה"מ):**

נד א מיי' פ"ט מהלכות פרה אדומה הלכה ה:
נה ב מיי' פ"ז מהלכות מעה"ק הלכה ג:
נו ג מיי' שם הלכה ד:
נז ד מיי' פרק יט מהלכות פסה"מ הלכה ג ולמומרת:
נח ה מיי' שם פי"ד הלכה ח:
נט ו מיי' פ"ג מהלכות מעילה הלכה ד:
ז מיי' פ"ב מהלכות טומאת אוכלין הלכה ז:
ח מיי' פרק יט מהלכות פסה"מ הלכה ג
ט מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה ד:
י כ מיי' פרק יט מהלכות פסה"מ הלכה ג:

תורה אור השלם

1. וְלִשְׁלֹמֹה בְּנִי תֵּן לֵבָב שָׁלֵם לִשְׁמֹר מִצְוֹתֶיךָ עֵדוֹתֶיךָ וְחֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת הַכֹּל וְלִבְנוֹת הַבִּירָה אֲשֶׁר הֵכִינוֹתִי:

דה"א כט, יט

הגהות הב"ח

(א) במשנה במוטות הראשוני' יצאו חוץ לחומת: (ב) גמ' אמר רבי יוחנן כל אבל כי קמיבעיא ליה אליבא דמ"ר: (ג) רש"י ד"ה כנשר דבר וכו' לאחילת מזבח או בשר קדשי קדשים שהן אכילת אדם ס"ד ואח"כ מ"ה אבל הני דלשריפה קיימא לא דלא אמכמן להו לפסול בלינה אלא אי: (ד) ד"ה ושוין וכו' בפנימיות שוין שאם חישב וכו' על הקטרת אימורין. נ"ב דהוא אכילת מזבח: (ה) ד"ה לינה וכו' דקם"ל:

גליון הש"ס

גמ' **לא פסול טומאה ופסול יציאה.** הא דתקינו פסול ליפלה דגמ"ד טומאה טומתה בזיעור ל"ש טומאה. וק"ל דאין נפרש מה דאמר לוי נפסל אחר זריקה שריפתו בעזרה מה פסול מצמת לה אם אין בו פסול ליצה ולא נפסל כדי פליאתו דשריפתו בעזרה: **שם יציאה מהו שתועיל בפרים.** עיין בירושלמי פרק ו דיומא הלכה ו:

ליקוטים

ו) צריכין הכשר טומאה ממקום אחר. [פי' ר"ש] דמה שסופר לטמא טומאה חמורה לא מהני אלא לענין זה דחשבינן ליה כאילו הוכשר במים וכאילו נגע בשרץ אבל אין מועיל לעשות שאין אוכל כאוכל. וכן מוכח בזבחים בס"פ שבול יום דת"ר השורף הפרה ופרים וכו' ופריך בשלמא ר"מ וכו' ומשני אין צריכין הכשר טומאה ממקום אחר. פי' נהי דאאי דסופו לטמא טומאה חמורה אין צריכין הכשר טומאה, אבל הכשר אוכל בעי ומש"ה שעיר המשתלח דלא חזי לאכילה שהוא חי לא מטמא. והשתא פליגי דר"מ סבר דמה שסופו לטמא טומאה חמורה מועיל ליחשב אכילה, ורבנן סברי דפרה ופרים דוקא מטמא ולא שעיר המשתלח משום דאינו מועיל ליחשב אוכל (תוס' כ"ק עז ע"ח); ריש כאן דעת אחרת לקצת המפרשים שהם סוברים דכל שסופו לטמא טומאה חמורה אע"פ שאינו אוכל, מטמא טומאת אוכלין כו'. וההיא דטבול יום הכי פירושה כי אתא רב דימי אמר אמרי במערבא צריכין הכשר טומאה ממקום אחר כלומר לדברי חכמים הא דתנא דבי רבי ישמעאל לא שייכא הכא, שאלו אין סופן לטמא טומאה חמורה כיון שאין

מסורת הש"ס

(ו) פסחים פה: ת"ר אחרי פרש"ה ה"ר, ירושי' יומא פ"ו ה"ר, (ב) יומא מז: תוספ' שם פ"ג הי"א, (ג) יומא ב. ירושי' פסחים פ"ו ה"ח, (ד) [לעיל לה.] ע' ירושי' יומא שם, (ה) מעילה ט. [לעיל לה.], (ו) ירושי' שם, (ז) [לעיל פט:], (ח) חולין ע., (ט) [כריתות יט:], (י) [פי' הכוש דשבועות דמעמתא, וע' בתו' יומא מח. ד"ה דמעפיל מיתר ביאתו], (יא) ע' שבת צב. וברש"י ד"ה אבל מליאה. (יב) [שיך לענות הכא]

מוסף רש"י

היו סובלין אותן במוטות. פרים הנשרפים כגון פר ושעיר יום"כ ופר העלם דבר ופר כהן משיח, הנשרפין חוץ לג' מחנות (פסחים פה:) **הבירה אשר הכינותי.** אלפי ומעמי לה מקום גורן לדוגה לבנותה בו, ודוד קאמר ליה לאלהי קרא בדברי הימים (יומא ב.) **פסולי קדשי קדשים.** כגון מעמה ושולה וחלבם שנטמאו או נשפך דמן, ומעמה שלא נקטר קומלה, ואימורי קדשים קלים שנטמאו, והזוקף נעוץ הוי שמתיתן בתוך חומת העזרה, אבל שאר פסולי קדשים קלים שאילתן בכל העזרה אף שריפתן אם נפסלו חוץ לעזרה הן, וסבי נמי תנן בפלר עוברין (פסחים מט.) שורפן לפני הבירה והיינו חוץ לעזרה ואם היה בית הדשן לכך (פסחים כד.) **ושוין.** ר"ש וחכמים שנתלקו בפ' ב"ש, דרבנן אמרי פיגול וטומא שאם חישב הכשרפים וכ"ש לאחר כל שאינו על מזבח המתנן כשלמים אין מיינן עליו משום פיגול, ואין שאם חישב בחחת מעבודות הדם לאכול מן הפרים לאחר לא לאוכלן בבית הדשן כשיכלמו לאחר לא עשה כלום, דאמתצה אכילה לא הוצרך כאן, דדבר שאין דרכו לאכול הוא, ומשמצה שריפה נמי לא, דאמתצה אכילה מזבח קפיד דאמתצה, אבל שריפה לאו לשון אכילה הוא, ואע"ג דאמרינן בפרקין דגעיל חישב שאתאכלנו אם לאחר פיגול, הני מילי דחישב בגאון אכילה כדאמרן התם (לעיל ה.) **פרים הנשרפים ושעירים הנשרפין.** הן קדשי קדשים ואין כהן היחיד לכהניה וזהותם דמן קונבן לפיגול אם חישב עליהן בשעת שחיטה וזיון ולא כהן היחיד לכהניה מועלין בהן בבית הדשן, במקום שריפתן (מעילה ט.) **הוכשרו ליפסל.** נתקנו לקנות פסולין הללו, בטבול יום ובמחוסר כפורים. אם נגעו בהן (לעיל לה:) **עד שיותך הבשר.** עד שיתעבל הבשר שנעשה אפר הסיגו מלותן (מעילה שם) **יציאה.** חוץ לעזרה מהו שתועיל כלרך שפוסל בכל הקדשים שאם יצאו נפסלין ביציאה (עפ"י לעיל כ.):

שינויי נוסחאות

א) ל"ל אותן (ש"ם, וכ"ה בתשנ"ות): ב) שֶׁיָּצְאוּ, יצאו אלו ואלו. אלו ואלו מטמאין ג) אומר אלו ואלו אינן מטמאין בגדים עד שֶׁיָּצָת הָאוֹר (שמכ"י, וכ"ה בתשנ"ות): ד) ר"ח בירושלים (פרי"ד): ה) בש"ס וכ"ל נוסף אמר רב: ו) בכל כתה"י וש"מ רבי אלעזר (דק"ס): ז) בכל כתה"י לאמרי. ועי' תוס' לעיל ג ע"א ד"ה אמר (דק"ס): ח) תיבת דלמא נמחק, ול"ל לא (ש"מ, וכ"ה בתוס'). וכמ"ש לא דלמא: ט) לאו פסול לינה כל"ל (ש"מ): י) בכ"י נוסף דילמא. ועי' רש"י ד"ה לא פסול כו': יא) תיבת חובה הסכת וכנמצון ליתא בכתה"י ודפ"ר, וכוסתון כה"ר עפ"ר פירוש רש"י (דק"ס ועי"ע שם): יב) ל"ל הני נמי (כי"ב): יג) שאירע בהן פסול ביציאתן ל"ל (י"ש"מ), וכ"ה בעל כתוון: יד) שיצאו רובן כל"ל (ש"מ): טו) בכ"י ו"ו כ"ב מהו דף רובא דאבר בתר מיעוטא שדינן ליה והא נפקא ליה הכו', ואח"כ מעיים ואזלינן בתר

מיעוטא דאבר: טז) שדינן ליה (כתה"י): יז) בכתה"י וד"ו דאבר: יח) כמ"ל נוסף מהו: יט) מהנשרפין כ"ל (ש"מ): כ) כתה"י במותרות להוציאן לבית שריפתן והס"ל (ותיבות לקמן יליף לה ליתא שם). וכ"ה בהע"ב, וכעי"ז בש"מ: כא) ל"ל דגמרה (ש"מ): כב) ל"ל כגון בשר עולה (ש"מ): כג) מזבח או בשר קדשי קדשים שהן לאכילת אדם. אבל הני דלשריפה קיימי לא מהניא בהו לינה דלא אשכחן לה כו' כ"ל (י"שמכ"י). וצ"ל דלא אשכחן לינה כו'] כד) להקטרן (כתה"י, שמכ"י): כה) בבשרן (כתה"י, שמכ"י): כו) לענין לינה בבשר קאמר (ש"מ). וכתה"י לענין לינת בשר קאמר: כח) כ"מ מ"ע ופסול קודם זריקה דתני בה השריפתה בעזרה בשאר פסולים מיירי ולא בפסול יוצא. הס"ל [ועי' גל' קס"ע כתניה בש"מ דתמתא 'קודם זריקה' כ"ל 'לאחר זריקה' ומ"ש 'בפלר פסולים' כ"ל בפקול עומ]. ומסמוון כזה לישב קושית הגרע"א בגגלה"ש ע"ש. אך כאמור בכ"ש אותא כלשון הס"מן): כט) חובה לצאת (ש"מ, כתה"י): ל) קאי הכא כו' וקאי הכא (כתה"י): לא] דוגן במיעוט אבר. מיעוט אחד וכו' כ"ל (ש"מ, כתה"י): לב) ס"ל יציאה דאם נטמא שורפו בהר הבית כדתני לוי או לא דכו' (כ"פ ושי"מ) ועי' תוס': לג) אן לאו יציאה היא דאמרינן שדי כו' כ"ל (ש"מ, כתה"י): לד) דאבר שיצא לחוץ בתר כו' כ"ל (צ"ק): לה) פסלה מגי לינה כ"ל (ב"ש, צ"ק): לו) כ"ל ס"ק מוסיף כאן נהי דלינה פסלה בהו דלמא מחשבה לא פסלה בהו: לז) כ"ל והוי (ש"מ, צ"ק): לח) וכן הא דקתני סיפא וחייבין עליה כו' (צ"ק) [לט] כ"ל דמדאורייתא (ב"ש): מ) מהמרינן כולי האי לפסול על ידי צירוף כ"ל (ב"ש): מא] כ"ל לטמא (ב"ש): מב] כ"ל דלא (באה"מ):

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

בתר רוב אבר שדינן ליה והא נפק ליה או דלמא בתר בהמה שדינן ליה תיקו רבה בר רב הונא מתני לה בגברי במתעסקין בו חמשה בני אדם ונפקו תלתא ופשו להו תרי מאי בתר רוב מתעסקין אזלינן או [א] בתר בהמה אזלינן [א]תיקו [ב]בעי רבי אלעזר פרים ושעירים הנשרפים שיצאו וחזרו מהו מי אמרינן כיון דנפקי להו אטמו [ג] להו או דלמא כיון דהדור הדור אמר ר' אבא בר ממל ת"ש [ג]הייו סובלין אותן במוטות הראשונים יצאו [ג] חוץ לחומת העזרה והאחרונים לא יצאו הראשונים שיצאו חוץ לחומת העזרה מטמאין בגדים והאחרונים אין מטמאין בגדים עד שיצאו ואי ס"ד כיון דנפקי להו אטמו הנך דאיכא גואי [ד] ליטמא אמר רבינא ותסברא הא בעינא [ד]ואחר [ד] יבא אל המחנה וליכא אלא רבי אלעזר היכי בעי לה כגון [ד]דנקיטי לה בבקולסי [ג]ת"ר [ה] [ד]פרים ופרה ושעיר המשתלח המשלח השורפן והמוציאן [ד]מטמא בגדים והן עצמן אין מטמאין בגדים אבל מטמאין אוכלין ומשקין דברי ר"מ וחכ"א פרה ופרים מטמאין אוכלין ומשקין שעיר המשתלח אינו מטמא [ו] שהוא חי והחי אינו מטמא אוכלין ומשקין בשלמא לרבי מאיר [ז] כדתנא דבי ר' ישמעאל [ח]דתנא דבי רבי ישמעאל [ד]על כל זרע זרוע [ח] מה זרעים שאין סופן ליטמא טומאה חמורה וצריכין [ט] הכשר אף כל שאין סופן ליטמא טומאה חמורה צריכין הכשר [ו]יצתה [ו] נבלת [ה]עוף טהור שסופה ליטמא טומאה חמורה ואין [יא] צריכה הכשר אלא לרבנן אי איתא להו דתנא דבי רבי ישמעאל אפילו שעיר המשתלח [ט] אי לית ליה אפי' פרה ופרים מנלן כי אתא רב דימי אמר אמרי במערבא [ט] וצריכין [יב] הכשר טומאה ממקום אחר [ג]בעי רבי אלעזר פרים ושעירים הנשרפים מהו שיטמאו אוכלין ומשקין בפנים כבחוץ מחוסר יציאה כמחוסר מעשה דמי או לא בתר דבעיא הדר פשטה מחוסר יציאה [יג]כמחוסר מעשה דמי בעא מיניה רבי אבא בר שמואל [יג] מרבי חייא בר אבא נבלת עוף טהור לר' מאיר מהו שיטמא [יד] בכזית דמחתא לארעא לא תיבעי לך דנקיט בפומיה לא תיבעי לך כי תיבעי לך דנקיט ליה בידיה מחוסר קריבה כמחוסר מעשה דמי או לא (בתר דבעיא הדר פשטה) **או דלמא בתר בהמה אזלינן.** תימה אם הבהמה בפנים פשיטא דגברי טהורים כדמוכח כולה שמעתין ויש לומר דה"ק בתר בהמה דוקא אזלינן בתר רובא אבל בגברי לא: **או דלמא כיון** דהדור הדור. פי' בקונטרס דמבעיא ליה לענין טומאת בגדים של אלו שהוציאו וקשה אמו מחיות עזרה מקוס [יא] טהרה דכיון שנטמאו מי יטהרם ונראה לפרש דמבעיא ליה לענין הנוגע בפנים דלמא כיון דיצאו בחוץ אע"ג דחזרו הנוגע בפנים טמא ומסיק דמיבעיא ליה כיון [יב] דנקטי בבקולסי וממיילי בעומד [יג] בחוץ ואוחז במקלות להוציאם לאחר שיחזרו [יד] כדפירש בקונטרס. הג"ה: **פרים הנשרפים.** שיצאו הפרים והאמשים וחזרו הפרים

וגברי מהו פשיטא [טא] האמשים וגם בגדים שהיו עליהם טמאים ובחזרתן לא נטהרו אלא אם אנשים אחרים נכנסו בעזרה ויתעסקו [טב] בהוצאתן או הראשונים לבשו בגדים אחרים מי הוו טמאים בעסק זה קודם שיצאו חוץ לעזרה [טג] כיון שיצאו הפרים כבר משוב כאילו מוציאים אותם מפתח עזרה ולחוץ. וקאמר מי [טד] תלי מילתא בהוצאת הפר לבדו אע"פ שלא יצאו האנשים א"כ גבי סוגלין אותן במוטות כיון שיצא פר ולבך נטמאו הראשונים אם כן גם דגואי נטמאו. ומסבירא שיהא תלוי ביציאת הפר לבדו והא בעינן ואחר יבא אל המחנה [טה] גם שיצאו האנשים עם הפרים ולבך דגואי לא נטמאו וגם שמעולם לא יצאו פשיטא דטהורים או גברי קדמאי אם לבשו בגדים אחרים. אלא רבי אלעזר הכי בעי דנקטי בבקולסי שהפרים יצאו וחזרו [טו] אנשים אחרים ועמדו חוץ לעזרה ומוציאין הפרים שבתוך העזרה במקלות מי אמרינן כיון שהפרים כבר יצאו והאנשים עומדים בחוץ משוב כאילו מוציאין אותן מפתח עזרה ולחוץ וטמאין או משוב כאילו לא יצאו הפרים מעולם לחוץ וטהורים אבל אם נכנסו בפנים בגדי הראשים או הראשונים בבגדים חדשים כיון שמעולם אלו לא יצאו פשיטא דטהורים אע"פ שיצאו כבר הפרים. מה [טו] שבפנים אינו מבואר וזה עיקר. כיון ד"ך: **מחוסר יציאה כמחוסר מעשה דמי או לא.** וא"ת אי מטמאו בפנים אם כן יטמאו את המיטורים ויש לומר דמחוסר מחיצה פשיטא דהוי כמחוסר מעשה ולא [טז] מטמאו בשעת פרישתן דמיירי בגיתזין בעל [טז] כרמו

סא א מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה ג:
סב ב ג מיי' פ"ט מהלכות פרה אדומה הלכה ה:
סג ד מיי' שם הלכה ז ופ"ו מהלכות אבות הטומאה הלכה טו:
סד ה מיי' פ"ג שם הלכה כ:
סה ו מיי' שם הלכה ג:
סו ז מיי' פי"מ שם פ"ח מהלכות פרה הלכה ז:

תורה אור השלם

1. וְהִשְׁרַף אֹתָם יִכְבַּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה:
ויקרא טז, כח
ובתורה אור ציין ויקרא יד.
2. וְכִי יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עַל כָּל זֶרַע זָרוּעַ אֲשֶׁר יִזָּרֵע טָהוֹר הוּא:
ויקרא יא, לז

מוסף רש"י

מה זרעים שאין סופן ליטמא טומאה חמורה. זמיעים אינן עשין אב הטומאה עולמית ואפילו נגעו במת שהוא אבי אבות, ואינן עשין אב לטמא אדם וכלים, דמסיהא נפקא דטונא במת מעמא אדם מהאי קרא דכתיב (במדבר יט) וכל אשר יגע בו הטמא ומעמא הנפש הנוגעת באותו טומא מעמא עד הערב, וכי מתיב האי קרא בדבר שיש לו טהרה בחשלה ובטבילה מתיב, דתניא לעיל מיניה והזה הטהור על הטמא וגו' ובהסאן טומא קאי והנפש הנוגעת, יאמר אוכלין ומשקין וכלי חרס, האוכל ואין לאם טהרה ממקוה אין נעשין אב הטומאה: **יצתה נבלת עוף טהור שסופה ליטמא טומאה חמורה.** אדם ובגדים אם יאכלנה, אלבך אינה צריכה הכשר (חולין קכא. קכב:) **אין צריכה הכשר.** לא שום הכשר יירדת טומאה, לא הכשר מים ולא הכשר שרץ, אלא מאליה בלא שום נגיעה (נדה ג):

שיטה מקובצת

בשלמא ל"ר מאיר בדתנא דבי רבי ישמעאל כו'. עי' תוס' כ"ק דף ע"ז ע"ש:

ליקוטים

תחילת הענין בגמ' קודם מטמאין אלא הנעסקין בהן הלכך צריכין הכשר טומאה ממקום אחר כלומר שינע בהן שרץ, הלכך פרה ופרים מקבלין טומאה ממני שהן מתים, אבל שעיר המשתלח אינו מקבל טומאה ממני שהוא חי (מ"ר הרץ שנעות יא ע"ב בקיצור): צריכין הכשר מקבלין טומאה ממקום אחר. כלומר בענין שיהיו ראויים לקבל טומאה ממקום אחר ואם היו ראויים לכך מטמאין הם מעצמן כאילו קבלוה ממקום אחר ונפקא מינה דבעי הכשר מים שיהיו ראויים לקבל טומאה הילכך פרה ופרים שהם אוכלין וראוים לקבל טומאה מטמאין מעצמן אבל שעיר המשתלח שהוא חי ואינו ראוי לקבל טומאה אף מעצמו אינו מטמא ולענלם פרה ופרים מטמאין מעצמן. בין ותדע. עוד יש לפרש להאי מימרא הכי לעולם דבנן לית להו דדבר שעמאל דסבירא להו דבענין שיקבלו טומאה ממקום אחר ופרה ופרים נמי על ידי קבלת טומאה הילכך פרה ופרים דבני קבולי טומאה ניהו מקבלי טומאה ניחבו לה אבל שעיר שהוא חי לא מקבל טומאה ולא יהיב לה ולהיות הגך דבנן נבלת עוף טהור נמי לא מטמאה עד דמקבל טומאה ממקום אחר. והאי פירושא ניחא טפי לההוא סוגיא דובחים מיהו בהאי סוגיא והאי פירושא ליכא פלוגתא בין פרה ופרים לנבלת עוף טהור וסוגיין נמי בכולא חלמודא כרבי ישמעאל דלא בענין לא הכשר מים ולא הכשר שרץ (לאכ"ד ע"ש מהרש"ו ה"ג):

עין משפט נר מצוה

כן דלמא בתר בהמה אזלינן. תימה אם הבהמה בפנים פשיטא דגברי טהורים כדמוכח כולה שמעתין ויש לומר דה"ק בתר בהמה דוקא אזלינן בתר רובא אבל בגברי לא: **או דלמא כיון** דהדור הדור. פי' בקונטרס דמבעיא ליה לענין טומאת בגדים של אלו שהוציאו וקשה אמו מחיות עזרה מקוס [יא] טהרה דכיון שנטמאו מי יטהרם ונראה לפרש דמבעיא ליה לענין הנוגע בפנים דלמא כיון דיצאו בחוץ אע"ג דחזרו הנוגע בפנים טמא ומסיק דמיבעיא ליה כיון [יב] דנקטי בבקולסי וממיילי בעומד [יג] בחוץ ואוחז במקלות להוציאם לאחר שיחזרו [יד] כדפירש בקונטרס. הג"ה: **פרים הנשרפים.** שיצאו הפרים והאמשים וחזרו הפרים

הגהות הב"ח

(א) גמ' הכך דאיכא נוגה נמי ליטמא אמר רבא הא בעינא. (ב) שם שעיר המשתלח נמי לא ד"ש לא להו פרה ופרים מגלן כל"ל ותיבת אפי' נמחק: (ג) רש"י ד"ה לא דלמא וכו' שדינן לה ולאו רובא כל"ל ותיבת ואם"ג נמחק: (ד) בא"ד אפילו הכי. נ"ב זהו פסק הלכה של רש"י: (ה) ד"ה בקולסי וכו' דוגמתו בירושלמי תרמ: (ו) ד"ה השורף וכו' ופר העלה נמרי כל"ל ותיבות ופר י"ה נמחק:

גליון הש"ס

גמ' צריכין הכשר טומאה. עיין בב"ק דף עז ע"א תוס' ד"ה פרה:

שינויי נוסחאות

א] או דלמא בתר: (ש"ס): **ב]** הרא"ש בס"ה מהל' פרה פ"ה כתב דלשיטת הרמב"ם [וכ"כ לפי' התוס' כאן] נ"ל מטמא. כיון דהאיבעיא היא על הפרים אם מטמאים (עפי' רש"ש): **ג]** יש כאן קצת שינויים מלשון המשנה לגמרי. וכש"מ תיקן עפ"י נוסח המשנה וכ"כ בכתה"י: **ד]** בכי"ל ואחרי כן יבא. וכן נכון, דקאי אשורף פר ושעיר של יוה"כ (ויקרא טז, כח). ואילו קרא דאחר יבא וגו' (ויקרא יז, ח) קאי אמנודע: **ה]** נ"ל ת"ר השורף פרה ופרים והמשלח את השעיר מטמאין בגדים כו' (כתה"י, ב"ש, ח"נ). וכ"כ בתוספתא דבפ"מ: **ו]** בכי"ל נוסף היינו טעמיה: **ז]** דרוש אשר יזרע כי זרעים מה זרעים וכו' (ב"ש). וכמולן כל הענין בשיני קלת: **ח]** נ"ל צריכין בני ת"ו. וכן בכי"ל (ש"ס): **ט]** יצתה נבלת כו' עד ואין צריכה הכשר לא נגמרן (ב"ש, ח"נ ועי"י ש). ועי' יד דוד: **יא]** נ"ל אין (צ"ק): התוס' בב"ק נרסו אין צריכין (רש"ש). ועי' בקונטרס. ועי' מ"ש ויד דוד: **יב]** נ"ל בר ממל (ש"ס): **יג]** שתטמא (ש"ס): **טו]** ס"ל לחרון ובעי לשורפו בפנים הס"ל והבאלר ליתא (ב"ש ומ"ב). ועי' בעמ' הקודם בס"ע לות כח: **טז]** בגדים יוציא אל מחרון למחנה בענין (כי"י). והס"ל ומה"ד האי מעיוטא דאבר. שיצא לחרון הס"ל (כי"י, ש"מ, ומ"ב). ובנ"ק נ"ג התיבות שבמנרגיים): **יז]** הפר שבחוץ יצא רוב כל"ל (שמב"ר, צ"ק): **יח]** נ"ל ליה (כי"ש): **יט]** נ"ל לא שבקינן (כתה"י דפ"י): **כ]** עי' מ"ש ומ"מ שכתבו דמכלן הוא הגה"ס, דהא רש"י מפרש לה לענין טומאת בגדים. אבל ראה לעיל לות טו דיש בזה ג' טומאות בשיטת רש"י. ועי' טו"ר: **כא]** בכי"ס נוסף ולא בגברי דבתיב: **כב]** כ' בלקוטו הלכות, הגה רש"י על סוגיא זו ביאר בקיצור מאד וקשה להבינו, וגם לפי המסקנא לא פליגי רש"י ותוס' לגיעא ע"כ: **כג]** דהך ראיה דקמיתיר כל"ל (שמב"ר): **כד]** מילתא דבענין ואחר יבא אל המחנה מכי נפק כו' כל"ל (ש"ס): **כה]** להו לקמאי מרצאיקן כל"ל (מ"ב, כי"ב וג'). וכן בכי"פ לקמאי: **כו]** שיצאו מתחילה חוץ (כתה"י, כי"ב וג'):

כז] דזגמתו באגדה בצלמי (כתה"י וש"מ): **כח]** נ"ל מפר (י"ב"ש, כי"ב וג'). ור' הג' הכ"מ [וכדברי הגיהו גם בס"מ וס"מ ורש"ש ועי' דק"ק]: **כט]** נ"ל ובפר (י"ב"ש): **ל]** בכמה"י ולפו"י הכשר ראיית טומאה. וגי' ב"ש וכי"ג הכשר דהיינו ראיות אינו לו: **לא]** בכתה"י וס"מ דלא חזו לאיטמויי [ככי"פ לטמאן]. וגי' נ"ק ראינ"ג דלא מטמאו: **לב]** שיטמא (כתה"י): **לג]** לטומאה בעלמא מיהא בעינן (כי"ש): **לד]** שתטמא. במגע לר"מ (כי"ש): **לה]** נ"ל לו (צ"ק). וגי' ב"ש וכזית אין לו: **לו]** שיעורא דלית בה טומאה חמורה במגע אלא לר"מ כו' (כי"ש). נ"ל מנלין ספר יקן שיעורא אלא בבביצה לענין טומאת אוכלין דעלמא אלא לר"מ כו' (ב"ש, מ"ב, וכעי"ז בח"נ): **לז]** נ"ל מקרה (הגרי"ב, ד"ז): **לח]** נ"ל כגון (צ"ק, ד"ז): **לט]** בעומדין בחוץ ואוחזין (באה"מ): **מ]** נ"ל שחזרו (צ"ק, כי"ב): **מא]** דפשיטא דאנשים וגם הבבגדים כל"ל (כי"ג): **מב]** ונתעסקו (כי"ג): **מג]** דאפשר כיון (כן העתיק בלקוטי הלכות): **מד]** נ"ל אי תליא (כי"ב וג'): **מה]** נ"ל דבענין (צ"ק, ד"ז): **מו]** וחזרו ובאו אנשים כל"ל (צ"ק, ד"ז): **מז]** ומה שפירשתי דמיבעיא ליה לענין הנוגע בפנים אינו מובאר רחה עיקר כל"ל (צ"ק עי"י ש). ועי' בס"ז וס"מ וס"ז: **מח]** ולא מטמאו עד שיחתכו, ובשעת פרישתן לא מטמאו דמיירי כו' כל"ל (ב"ש): **מט]** נ"ל בכל כוחו (בח"ז, צ"ק, ח"נ):

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

טבול יום פרק שנים עשר זבחים

סז א מיי' פ"ג מהלכות אבות הטומאה הלכה (י) [מז]:
סח ב מיי' שם הלכה יב [כ]
אבל לא מלוקחה:
סט ג מיי' פ"ל מהלכות אבות הטומאה הלכה ו:
ע ד שם בהגות:
עא ה מיי' פ"ס מהלכות פרה הלכה ה:
עב ו מיי' פרק ג שם הלכה (כ) [לא]:

מוסף רש"י

צריכה מחשבה. לטמא טומאת אוכלין אם נגע בה צריך, שאם תגע היא אחרי כן באוכלין כאילו הטמאתם וכל כמה דלא תשיב עליה ליה כיה שוב טמאת מגע, דעבלא עוף טהור אינה מטמאה אלא אם כן אוכלה ואז טומאתה אוחז בגדיה (בכורות י.). לו: לריכה מחשבה לאכילה ושוב הטמאת מגלים ומחזיר ומטמא אוכלין במגע, דהא מגלים קודם מחשבה אין לה טומאה אלא בעת הבליעה (נדה נ.). וטמאת (דמחשבה) [דלריכה מחשבה] משום דאמרינן לאו באכילה קיימא, וכבפרים קיימינן אין רגילין לאכול עופות, אבל בכרכים תגן בבכורות דאין לריכים מחשבה דאמרינן לאכילה עבי"ס עומדת (חולין קכא:) ואין צריכה הכשר. כדילף (לעיל) כל שאופו לטמא טומאה אמורה אין לריך הכשר (נדה נ.). וחולין דיש עליה טומאה אמורה לטמא אבל בגדיה אם היה אוכלה, דלא שייך הכשר אלא בטומאה קלה דאוכלין וכן מחשבה (בכורות שם) להלן הוא אומר חוץ לג' מחנות. נני פר יום"כ תניא לה בת"כ יוצא אל מחוץ למחנה וכרתו וגו', ותמתמה דתנא דתנא הכי, נהגו בפר העדה וכתן תנא הכי, נהגו בפר העדה אחה מחנות לגלגל לכן לפרישתן מוץ לג' מחנות, ולגלגל לכן לפרישתן לעזרה ולא אלא לפרישתן מוץ לג' מחנות אם אינו אלא אחה אומר חוץ לג' מחנות אם אינו אלא מחנה אחת כשהוא אומר בפר העדה מחוץ למחנה שאין (מנחות דף כד.) גבי לירוף כלי וחיבור מים מהו לפרישה אחה בקונטרס כלומר אלי עשרון שנטמא בלירוף כלי אחה שנטמאה אחר בחיבור מים כגון אם יש שני אלאי עשרון בכלי ואין נוגעין ואחי עשרון יש מוץ לכלי השני (לא) וחיבור מים כגון ליוק או ליור מחבר אחה של מוץ לכלי ואחה שבתוך הכלי ונגע בטומאה זאה הבכלי שאין נוגע במים ונטמאה חבירו משום לירוף כלי מהו שיטמא זאה אחה של מוץ בחיבור מים ודבר תימה הוא לומר שמשקין מחברין אוכלין לקבל טומאה ולטמא אחרים דאפילו עור אין מלרפו דלאיתא בהעור והרוטב (חולין דף קיז:) ועוד שפיר שמחברין (לא) ע"י ליוק והלא אפי' למים עלמן קי"ל (ב) דאין ליוק חיבור לטומאה וקתא היה נלאה לפרש דמיירי בשמיטתו ע"י המים ונדבקו יחד ומיהו כעין פירוש הקונטרס יש משנה אחת במסכת טהרות (פ"ח מ"ב) עריבה שהיא קטפרס וליוק (לב) מלמעלן ומשקה טופח מלמטן וג' תחיכות כגילה אינן מלטרפות וב' מלטרפות ור' יוסי אומר אף שתים אינן מלטרפות אלא א"כ רוללות משקה ואם היה משקה עומד אפי' כעין החדל מלטרף (לג) ובתוספתא (ד) תניא אתרוג שנפרך ותחבו בכוס או בקיסם אינו חיבור אאין חיבורי אדם חיבור עיסה שנילושה במי פירות טהורה שאין לך דבר שהוא מחבר את האוכלין אלא שבעה משקין (ו) ודבר תימה הוא אם אין נישא (לג) פירות מועלת לחבר את הקמח ואמאי לשה לאו דוקא אלא אורחא דמילתא נקט (לד) [דבר שאדם] לא במי פירות פעמים שמי פירות מחברים שני אלאי זיתים של עיסה במשקים הבאים מזה לזה: מה כאן חוץ לשלש מחנות. ביום הכיפורים אף להלן בפרה אדומה כן. תימה הא בפר יום"כ נמי אלאי אלא מחנות אלא הביקשא דלפר יום הכיפורים בפרק ב"ש (לעיל דף לט.). דהיינו בקונטרס ומספקינן לה דבר הלמד מהיקש מוחר ומלמד בג"ש לא לא ואפי' תימצי לומר דאתא מריבוי דאמתא (לה) דבסוף התערובת (לעיל פג.) דהוה אמי הקשא אמאי אמאי בג"ש הוא ויש (לו) לפרש דפרה אדום בדק הבית היא והשתא אמי אחי אפיר דיליף בג"ש מזרחה של ירושלים אע"ג דשריפת פרה ילפא מהזאתה לקמן בפרק בתרא (דף קיג.):

הדרן עלך טבול יום

סי גרסינן אמר ליה מחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה דמי: לריבה מחשבה. ° להלעולה פחות מכזית ממנה לבשלים פחות מכביצה אוכלין לקבל טומאת אוכלין במגע: ואינה לריכה הכשר. לטמא לא למיס ולא למגע שרק שמאליה הוא וסופה לטמא טומאה חמורה: ומטמאה טומאת אוכלין בכביצה. מדקתני לריכה מחשבה ואינה לריכה הכשר אלמא בדנקיט ליה בידיה עסקינן דאי מחשבת אחרעא אמאי אינה לריכה הכשר ואי דנקיט לה בפומיה אמאי לריכה מחשבה אין לך מחשבה גדולה מזו וקתני כביצה אין כזית לא: [בב] ה"ג שחיטתה ומליקתה מטהרת טריפתה מעומאתה: אי סברא ר' מאיר. בפרק חטאת העוף (לעיל סט.): נגלא עוף טהור לר' מאיר. דמטמא טומאת אוכלין מאליה בכזית מונין בו ראשון ושני אי לא: כל היכא דלא מטמא אדם כמגע אין מונין בו ראשון ושני. דגמר [בב] משרץ דכתיב ביה מנין ראשון ושני דכתיב (ויקרא יא) כל אשר בתוכו יטמא דהוה ליה הכלי ראשון והאוכל שני ונגלא עוף טהור לא מטמא אדם במגע: חיבורי אוכלין על ידי משקין. אלי זיח נגלה מכאן ואלי זיח נגלה מכאן ומשקה טופח באמלע ומגע ומגע בשניהם מחברן לטומאת אוכלין ומשקין הנוגעים באחד מן האמלעי אלו ואין חיבור לטומאה חמורה לטמא אדם וכלים וטעמא לא ידענא וכעין זה פירש בהקומץ רבה (מנחות דף כד.) גבי לירוף כלי וחיבור מים מהו דפירש התם בקונטרס כלומר אלי עשרון שנטמא בלירוף כלי אחה שנטמאה אחר בחיבור מים כגון אם יש שני אלאי עשרון בכלי ואין נוגעין ואלי עשרון יש מוץ לכלי השני (לב) וחיבור מים כגון ליוק או ליור מחבר אחה של מוץ לכלי ואחה שבתוך הכלי ונגע בטומאה זאה הבכלי שאין נוגע במים ונטמאה חבירו משום לירוף כלי מהו שיטמא זאה אחה של מוץ בחיבור מים ודבר תימה הוא לומר שמשקין מחברין אוכלין לקבל טומאה ולטמא אחרים דאפילו עור אין מלרפו דלאיתא בהעור והרוטב (חולין דף קיז:) ועוד שפיר שמחברין (לג) ע"י ליוק והלא אפי' למים עלמן קי"ל (ב) דאין ליוק חיבור לטומאה וקתא היה נלאה לפרש דמיירי בשמיטתו ע"י המים ונדבקו יחד ומיהו כעין פירוש הקונטרס יש משנה אחת במסכת טהרות (פ"ח מ"ב) עריבה שהיא קטפרס וליוק (לד) מלמעלן ומשקה טופח מלמטן וג' תחיכות כגילה אינן מלטרפות וב' מלטרפות ור' יוסי אומר אף שתים אינן מלטרפות אלא א"כ רוללות משקה ואם היה משקה עומד אפי' כעין החדל מלטרף (לה) ובתוספתא (ד) תניא אתרוג שנפרך ותחבו בכוס או בקיסם אינו חיבור אאין חיבורי אדם חיבור עיסה שנילושה במי פירות טהורה שאין לך דבר שהוא מחבר את האוכלין אלא שבעה משקין (ו) ודבר תימה הוא אם אין נישא (לג) פירות מועלת לחבר את הקמח ואמאי לשה לאו דוקא אלא אורחא דמילתא נקט (לד) [דבר שאדם] לא במי פירות פעמים שמי פירות מחברים שני אלאי זיתים של עיסה במשקים הבאים מזה לזה: מה כאן חוץ לשלש מחנות. ביום הכיפורים אף להלן בפרה אדומה כן. תימה הא בפר יום"כ נמי אלאי אלא מחנות אלא הביקשא דלפר יום הכיפורים בפרק ב"ש (לעיל דף לט.). דהיינו בקונטרס ומספקינן לה דבר הלמד מהיקש מוחר ומלמד בג"ש לא לא ואפי' תימצי לומר דאתא מריבוי דאמתא (לה) דבסוף התערובת (לעיל פג.) דהוה אמי הקשא אמאי אמאי בג"ש הוא ויש (לו) לפרש דפרה אדום בדק הבית היא והשתא אמי אחי אפיר דיליף בג"ש מזרחה של ירושלים אע"ג דשריפת פרה ילפא מהזאתה לקמן בפרק בתרא (דף קיג.):

א) מחוסר קריבה [ו]לאו כמחוסר מעשה דמי איתיביה [ז] שלשה עשר דברים נאמרו בנבלת עוף טהור וזה אחד מהן [ח] צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר [א]ומטמא טומאת אוכלין בכביצה מאי לאו ר"מ היא לא רבנן היא [ג] והא קתני רישא צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר [ט] [ג]ומאן שמעת ליה האי סברא ר"מ ומדרישא ר"מ סיפא נמי ר"מ מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא והא מדקתני סיפא [ב] שחיטתה ומליקתה מטהרת טריפתה מטומאתה [ד] [ד]מאן שמעת ליה האי סברא ר"מ [ה] רישא וסיפא רבי מאיר ומציעתא רבנן אין רישא וסיפא רבי מאיר ומציעתא רבנן אמר ליה רב המנונא לרבי זירא [ט]לא תיתיב [ו]אכרעך עד דאמרת לי הא מילתא נבלת עוף טהור לר"מ מונין [ז] לה ראשון ושני או אין מונין ראשון ושני א"ל כל היכא דמטמא אדם במגע מונין בו ראשון ושני כל היכא דאין מטמא אדם במגע אין מונין בו ראשון ושני בעא מיניה רבי זירא מרבי אמי [ז] בר חייא ואמרי לה מר' אבין בר כהנא הא דתנן [ח] [ג]חיבורי אוכלין ע"י משקין חיבור לטומאה קלה ואין חיבור לטומאה חמורה מונין בו [ט] ראשון ושני או [ז] אין מונין בו ראשון ושני א"ל [ד]כל היכא דמטמא אדם מונין בו ראשון ושני אין [א] מטמא אדם אין מונין בו ראשון ושני: יצאו אלו ואלו: מה"מ דת"ר [ה] להלן [ב] הוא אומר חוץ לג' מחנות כאן למחנה אחת לומרלך [ט] [ה]כיון שיצא חוץ למחנה אחת מטמא בגדים והיא גופה מנלן [ג] דת"ר [ו] והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה [ז] חוץ לג' מחנות אתה אומר חוץ לג' מחנות או אינו אלא [ד] מחנה אחת כשהוא אומר בפר העדה [2] מחוץ למחנה שאין [ט] צריך לומר שהרי כבר נאמר [2] כאשר [ט] שרף את הפר הראשון [ז] לו מחנה שניה כשהוא [ח] אומר מחוץ למחנה בדשן שאצ"ל [ט] שהרי כבר נאמר [1] על שפך הדשן ישרף ליתן [ז] לו מחנה שלישית ור"ש האי מחוץ למחנה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא רבי אליעזר אומר נאמר כאן חוץ [ט] למחנה ונאמר להלן [3] חוץ למחנה מה [ב] להלן חוץ לג' מחנות אף כאן חוץ לג' מחנות ומה להלן למזרחה של ירושלים

[ה"ו] רבי אליעזר שאל פרים הנשרפין בשעירים הנשרפים מהו שיטמאו בגדים [ב"ה] נגלא הכשר וטומאה מפני שסופן לטמאות וטומאה חמורה היא רבי שמואל קפודקיא משעה יטמאו אימורים אלא כשפרשו ואפילו תימא דלא פרשו כהדא אין מי חטאת מטמאין דבר לחזור ולטמאות [בג] ממנו: ומטמא טומאת אוכלין בכביצה. פירש בקונטרס מדקתני לריכה מחשבה ואין לריכה הכשר אלמא בדנקיט ליה בידיה עסקינן דאי מחחת אחרעא אמאי אינה לריכה הכשר ואי דנקיט ליה בפומיה אמאי לריכה מחשבה אין לך מחשבה גדולה מזו וקתני כביצה אין כזית לא. [בד] ה"ג שחיטתה ומליקתה מטהרת טריפתה מטומאתה: אי סברא ר' מאיר. בפרק חטאת העוף (לעיל סט.): נגלא עוף טהור לר' מאיר. דמטמא טומאת אוכלין מאליה בכזית מונין בו ראשון ושני א"ל: כל היכא דלא מטמא אדם כמגע אין מונין בו ראשון ושני. דגמר [בה] משרץ דכתיב ביה מנין ראשון ושני דכתיב (ויקרא יא) כל אשר בתוכו יטמא דהוה ליה הכלי ראשון והאוכל שני ונגלא עוף טהור לא מטמא אדם במגע: חיבורי אוכלין על ידי משקין. אלי זיח נגלה מכאן ואלי זיח נגלה מכאן ומשקה טופח באמלע ומגע ומגע בשניהם מחברן לטומאת אוכלין ומשקין הנוגעים בשניהם מחברן לטומאת אוכלין ומשקין הנוגעים באחד מן האמלעי אלו ואין חיבור לטומאה חמורה לטמא אדם וכלים וטעמא לא ידענא וכעין זה פירש בהקומץ רבה (מנחות דף כד.) גבי לירוף כלי וחיבור מים מהו דפירש התם בקונטרס כלומר אלי עשרון שנטמא בלירוף כלי אחה שנטמאה אחר בחיבור מים כגון אם יש שני אלאי עשרון בכלי ואין נוגעין ואלי עשרון יש מוץ לכלי השני (לב) וחיבור מים כגון ליוק או ליור מחבר אחה של מוץ לכלי ואחה שבתוך הכלי ונגע בטומאה זאה הבכלי שאין נוגע במים ונטמאה חבירו משום לירוף כלי מהו שיטמא זאה אחה של מוץ בחיבור מים ודבר תימה הוא לומר שמשקין מחברין אוכלין לקבל טומאה ולטמא אחרים דאפילו עור אין מלרפו דלאיתא בהעור והרוטב (חולין דף קיז:) ועוד שפיר שמחברין (לג) ע"י ליוק והלא אפי' למים עלמן קי"ל (ב) דאין ליוק חיבור לטומאה וקתא היה נלאה לפרש דמיירי בשמיטתו ע"י המים ונדבקו יחד ומיהו כעין פירוש הקונטרס יש משנה אחת במסכת טהרות (פ"ח מ"ב) עריבה שהיא קטפרס וליוק (לד) מלמעלן ומשקה טופח מלמטן וג' תחיכות כגילה אינן מלטרפות וב' מלטרפות ור' יוסי אומר אף שתים אינן מלטרפות אלא א"כ רוללות משקה ואם היה משקה עומד אפי' כעין החדל מלטרף (לה) ובתוספתא (ד) תניא אתרוג שנפרך ותחבו בכוס או בקיסם אינו חיבור אאין חיבורי אדם חיבור עיסה שנילושה במי פירות טהורה שאין לך דבר שהוא מחבר את האוכלין אלא שבעה משקין (ו) ודבר תימה הוא אם אין נישא (לג) פירות מועלת לחבר את הקמח ואמאי לשה לאו דוקא אלא אורחא דמילתא נקט (לד) [דבר שאדם] לא במי פירות פעמים שמי פירות מחברים שני אלאי זיתים של עיסה במשקים הבאים מזה לזה: מה כאן חוץ לשלש מחנות. ביום הכיפורים אף להלן בפרה אדומה כן. תימה הא בפר יום"כ נמי אלאי אלא מחנות אלא הביקשא דלפר יום הכיפורים בפרק ב"ש (לעיל דף לט.). דהיינו בקונטרס ומספקינן לה דבר הלמד מהיקש מוחר ומלמד בג"ש לא לא ואפי' תימצי לומר דאתא מריבוי דאמתא (לה) דבסוף התערובת (לעיל פג.) דהוה אמי הקשא אמאי אמאי בג"ש הוא ויש (לו) לפרש דפרה אדום בדק הבית היא והשתא אמי אחי אפיר דיליף בג"ש מזרחה של ירושלים אע"ג דשריפת פרה ילפא מהזאתה לקמן בפרק בתרא (דף קיג.):

ליקוטים

לא תיתיב אכרעך. פירש"י דת"ל כי לשון קצר הוא, לא תיתוב אלא עמוד על כרעיך עד דמפרשת, וכרעיך רגליך כדאמרינן (במות קג ע"א) צריך למדחסיה לכרעיה. ויש לפרש עוד, לא תשב אפילו במקום שכרעיך עומדין. יש מפרשים כרעיך מלשון כרעי המטה, כלומר בכסאך. (ריטב"א מכות ג' ע"ב)

שיטה מקובצת

רש"י ד"ה צריכה מחשבה. נ"ב עיין במס' מה דף ב: בכ"י ומנוסי: תוד"ה מה כאן וכו' תימה וכו'. נ"ב עיין במוס' יומא דף סח. [ל"ה תק]:

תורה אור השלם

1. והוצא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אתו על עצים באש על שפך הדשן ישרף.
ויקרא ד, יב
2. והוצא את הפר אל מחוץ למחנה ושרף אתו באשר שרף את הפר הראשון חטאת הקהל הוא:
ויקרא ד, כא
3. ונתתם אתה אל אלעזר הכהן והוצא אתה אל מחוץ למחנה ושחט אתה לפניו.
במדבר יט, ג

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמרי אמרי וכו' מתוך למחנה הס"ד:

גליון הש"ס

גמ' ומאן שמעת ליה וכו' ר"מ. יש לעיין הא משקין לעיל דגם לרבנן ס"ל כתנא דמי ר"י וקז כשעיר המשלח לא כיון דלא חזי בעלמא לקבל טומאה: רש"י ד"ה צריכה מחשבה להצטריך פחות מביית. ק"ל אמאי לא כפשוטו לריך מחשבה דעי"ז יש לו טומאת אוכלין ומשקין כיון דסופו לטמא טומאה חמורה. ונ"ב בתמא לא מצא רש"י כן:

שינויי נוסחאות

א) אמר ליה מחוסר כו' כל"ל (ש"ס, הגרי"ב): ב) תיבות וזה אחד מהן ליתא בכתה"י ומשנה שלמה (דף ס): ג) והא מדקתני כו' עד והא כדאיתא, ליתא בכ"י וכן משמע בר"ש ז"ל והגירסא שבעמוד קמה לעמוד עליה (ש"ס, ח"ג, הקו"א, וכ"ה בכתה"י). ולמנהג עי' ר"ש לעיל בע"א וכיל דוד שבתנו לגיסתם הרתב"ל אמי שפיר הגירסא שלפנינו. וע"ע תוס' ב"ק דף עז ע"א וגבלה"ש שם: ד) במשנה בטהרות נוסף דברי ר"מ. ועי' תוס' חולין קנ ע"א שהקשו על נוסח הגמ' כלן דקאמר מאן שמעת ליה אי הא דבכרא כו' בסמוכות. וכפי הרמ"ם שם מכת קוטלת בלא פתח מעבה היא. וגי' ר"מ אלא פתח מעבה היא. ומדסיפא ר"מ כו' כדלעלן בחות שמ"ז. והשתא ליתא: ה) ר"מ ומדסיפא ר"מ רישא נמי ר"מ. מידי איריא סיפא ר"מ רישא רבנן א"ל רב המנונא כו' (ש"ס בשם ס"י, וכ"ה בבתה"י ובתוס' ב"ק עז ע"א): ו) מונין בו ראשון כל"ל. וכן בכמוך (ש"ס): ז) ל"ל אבין (ש"ס): ח) ל"ל התניא (הגרי"ב): ט) ל"ל בהן. וכן בכמוך (ש"ס): י) בכתה"י אי לא, כל היכא דכו' [וליתא שם אין מונין בו ראשון ושני א"ל]. ולגירסא זו מיושב שיטת הרמב"ם פי"ח מלה"ט ס"ו שנשלר סמך (דף ס). ועי' בס"ז: יא) כל היכא דלא מטמא אדם כו' כל"ל (ש"ס): יב) הס"מ מיקן נוסחת הגמרא כפי גירסת רש"י ע"י ש. וכעי"ז בכתה"י. וגי' כי"ל להלן אתה נותן להן חוץ לג' מחנות וכאן חוץ למחנה אחת מה

ת"ל מחוץ למחנה לומר לך בין שיצאו כו': יג) תיבות והיא גופא מנלן נמחק. ול"ל אמר מר להלן אתה נותן להם חוץ לשלש מחנות והתם מנלן (ב"ש, וכעי"ז בש"ם ובח"ג, וביומא): יד) ל"ל חוץ למחנה (ש"ס): טו) שאין מלמוד לומר כל"ל (ש"ס): טז) בכתה"י ושרף אותו כאשר כו' (דק"ס): יח) ל"ל הן (ש"ס): יח) ל"ל הכשהוא (ב"ש, מ"ס): יט) ל"ל מחוץ. וכן בקמוך (ש"ס): כ) מה כאן חוץ לג' מחנות אף להלן חוץ לג' (ש"ס, צ"ק): כא) בא) בס"ד כ"כ פי' דכביצה ממנה אם נגע באוכלין שהורים נטמאו, א"ב מצטרף לפחות מכביצה אוכלין לקבל האוכלין טומאה: מאי לאו ר"מ היא. מדקתני לריכה מחשבה דאמרינן לאו באכילה קיימא דבר המחנה קאמר והשורף כו' כל"ל לפי הגר' (באה"ט): כב) מחוץ למחנה (כ"י ש): כג) בס"ד שריפה (הגרי"ב): כד) ל"ל ופתחה (ב"ש): כה) כן הגה' פירושא, אבל הקה"ע והסמ"ע שם כתבו דתיבת בגדים היא ע"ש ול"ל אוכלין ומשקין. וח"ל וכ"ש הגיהו בפנים: כו) ולישטמאות (כ"ה בירושי שם ובכי"ב): כז) ל"ל ולא נמלא הגה"ש זו בספרים אלנו (בה"ז). ולע"ק ל"ג תיבת בהגבה, ועי"ר ביאורו: לא) אלא בבהמה שהורה כדפירשתי שם בפרק גיד הנשה כל"ל (צ"ק), ועי"ש בחולין קנ ע"א תוד"ה ור' מאיר. ועי' בלב: לב) תיבת חשני נמחק (ב"ש, צ"ק): לג) ל"ל שנתחברן (באה"ט): לד) ל"ל והבצק מלמעלן (צ"ק): לה) בכ"ש נוסף קומוש דמתני' ר' דוסא אומר אוכל פרוד אינו מצטרף. וכ"ה במ"כ וכ"כ וגי': לו) ל"ל מי פירות (ב"ש, יעב"ץ): לז) נקט דכשאדם לש כו' כל"ל (ב"ש): לח) דתשאת חטאת כל"ל (ב"ש): לט) ועוד יש לפרש כל"ל (צ"ק ועי' שם):

מסורת הש"ס

מ) [חולין קנ:]. נ) בכורות י. מכ"ז: טהרות פ"ח מ"ט, ירושל' שקלים פ"ה ה"א. ג) [ל"ע רכז.]. ד) [קונ"ש כזה ממנה מנה חולין קנ. מד"ר וכיי ועי"ש ועי"ע ב"ק עז. ד"ה פרה]. ה) [קדושין לו: וש"נ]. ו) [עי' תו' מוק כד: ד"ה אמר מתנו פרי ע"ז]. ז) [טהרות פ"ז]. ח) יומא סח. עד סוה"ש סנהדרין מב:. ט) ת"כ אחרי פרש"י ה"ה, ו) שם ויקרא חובה פ"ה ה"ג. י) מנחות כז:. כ) פרה פ"ג מ"ט. מ) עי' ל"ק. נ) [פ"ה המכשירין מ"ט ופ"ח טהרות מ"ח]. ס) [דעוקלין ספ"ל] ואהלות פ"ד ה"ג. ע) עיי' צ"ק שהארוך.

אף כאן למזרחה של ירושלים אלא [א] לרבנן היכא דכתניא היכן נשרפין לצפון ירושלים חוץ לשלש מחנות רבי יוסי הגלילי אומר [א]אבית הדשן נשרפין אמר רבא מאן תנא דפליג עליה דר' יוסי הגלילי ר' אליעזר בן יעקב היא דתניא [ו]על שפך הדשן ישרף [ז] שיהא שם דשן (שיקדים לשם דשן) [ח] ר' אליעזר בן יעקב אומר שיהא מקומו משופך אמר ליה אביי דילמא במקומו משופך פליגי תנו רבנן [ט][2]השורף [י] מטמא בגדים [יא]ולא המצית את האור מטמא בגדים ולא המסדר את המערכה מטמא בגדים ואיזהו השורף [יב] המסייע בשעת שריפה יכול אף משגעשו אפר מטמא [יג] בגדים תלמוד לומר אותם אותם מטמאין בגדים [יד][3]ומשנעשין [טו] אפר אין מטמאין בגדים רבי [טז] שמעון אומר אותם מטמאין בגדים ניתך הבשר אין מטמאין בגדים מאי בינייהו אמר רבא איכא בינייהו דשוייה חרוכא:

הדרן עלך טבול יום

השוחט [יז]והמעלה בחוץ [יח]חייב על השחיטה וחייב על העלאה רבי יוסי הגלילי אומר [יט]שחט בפנים והעלה בחוץ [כ] שחט בחוץ והעלה בחוץ פטור שלא העלה אלא דבר פסול אמרו לו אף השוחט בפנים ומעלה בחוץ כיון שהוציאו פסלו [כא]הטמא שאכל בין קדש טמא בין קדש טהור [יב]חייב רבי יוסי הגלילי אומר טמא שאכל טהור חייב וטמא שאכל טמא פטור שלא אכל אלא דבר טמא אמרו לו אף טמא שאכל את הטהור כיון שנגע בו טמאוהו [כב] וטהור שאכל טמא [כג]פטור שאינו חייב אלא על טומאת הגוף: **גמ'** בשלמא העלה [כד] כתיב עונש וכתיב אזהרה עונש דכתיב [3]ואל פתח אהל מועד לא הביאו [כה] אזהרה דכתיב [4]השמר לך פן תעלה עולותיך וכי הא [כו]דא"ר אבין א"ר אלעזר [כז] כל מקום שנאמר השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה אלא שחיטה בשלמא עונש דכתיב [5]ואל פתח אהל מועד לא הביאו אלא אזהרה מנלן אמר קרא [כח]ולא יזבחו עוד האי מיבעי ליה לכדר"א [כט]דאמר [ל] [לא]מנין לזובח בהמה למרקולים שהוא חייב דכתיב ולא יזבחו עוד את זבחיהם אם אינו ענין לכדרכה [לב] דכתיב [7]איכה יעבדו תנהו ענין לשלא כדרכה אמר רבה קרי ביה ולא יזבחו וקרי ביה ולא עוד אכתי [לג] מיבעי ליה לכדתניא [לד]עד כאן הוא מדבר בקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות מיירי קרא אפילו בנותן לתוך פיו [לה] : **אזהרה מנלן.** פי' בקונטרס דקא מחייבי ליה עלה [מטמא] שאין מטמא באה אלא על לאו וכרת כדמנן הספח והמילה מלות עשה ואין חייבין עליהן חטאת במסכת כריתות (דף ג.) וקשה לפי' דברים אלו הן הלוקין (מכות דף יג.) משמע דקרבן לא בעי אזהרה דפרין התם ודילמא אזהרה לקרבן הוא דהא פסח ומילה לית בהו אזהרה לא מייתי קרבן ומשני התם היינו טעמא משום דאיתקוש כל התורה כולה לעבודת כוכבים מה עבודת כוכבים שב ואל תעשה לאפוקי הני דקום עשה גינהו וגראה לפרש דהאי דבעי הכא אזהרה מנא לן היינו משום דחשיב ליה בפרק אלו הן הלוקין (סט.) השוחט והמעלה בחוץ ולאו אמתמי' [לו] קאי והאי דקתני בכריתות (דף ג.) הספח והמילה מלות עשה היינו לגומר דקום עשה גינהו ולהכי לית בהו חטאת ומיהו לקמן בשמעתין משמע דלאפוקי לאו קאמרינן דפרין רבא הא דתנן פסח ומילה מלות עשה תיתי בק"ו ממותיר ומה מותיר שלא עבר עשה זהיר כו' וכן פ' המוצא תפילין (עירובין דף לו.) יצא פסח [ומילה] שהן מלות עשה [ופריך] הא כתיב ושמרת את החוקה וא"ר אלעזר כל מקום שנאמר השמר פן ואל יהי לא תעשה אלמא הוי פירושא יצא פסח [ומילה] שיש [לז] בעשה היינו שאין בהן לאו ואזהרה ואין לומר דסוגיא דידן כרבינא דמשני שיעוא אחרינא בפרק אלו הן הלוקין (מכות יג.) ומאי למימר אליבא דקבן קבני אזהרה דמ"מ קשיא דרבא אדרבא היינו רבא בשמעתין והיא מסקנא דמכות דקבן לא בעי אזהרה אליבא דרבא ולפירוש הקונטרס נמי קשה קלת דאמאי תני טעמא דספח ומילה משום דלית בהו לאו תיפוק ליה משום דלית בהו מעשה דאפילו לר"ע דאמר לא בעי מעשה הא אמר ריש לקיש בריש כריתות (דף ג.) נהי דלא בעי ר"ע מעשה רבה מעשה זוטא בעי מיהו איכא לאוקמה שמעתין כרבי יוחנן דאמר ר"ע לא בעי מעשה כלל וגראה לפרש דלישנא דמתני' קא דייק דקתני ספח ומילה מלות עשה היינו שהם בקום עשה ומשמע נמי דלשון לית בהו אזהרה כלל:

מניין לזובח בהמה למרקולים שהוא חייב. פי' בקונטרס אע"פ שעבודתו דרך זיון לסקלו באבנים וזה עובדו דרך כבוד ולא קריינא ביה איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה כן [לח] כן אפ"ה מניין שחייב. וגראה דכל הגהו דלאו אורחייהו בזביחה אע"ג דמכובדים נינהו לא נפקא מאיכה יעבדו דכמוכה בפרק ארבע מיתות (סנהדרין דף סג.) דאמר מנין שגם המחוות בעבודת כוכבים [לט] [אמה] אחת לכדרכה ואחת לגלגל ופריך כדרכה אחת לגלגל ושהרי

השוחט והמעלה: כיון שנגע בו טימאהו. אע"ג דמשכחת לה כשתחב לו חבירו בצדי הבליעה שתמת דמילתא מ"מ הכי נמי אפילו בנותן לתוך פיו [מ] : **אזהרה מנלן.** פי' בקונטרס דקא מחייבי ליה עלה [מטמא] שאין מטמא באה אלא על לאו וכרת כדמנן הספח והמילה מלות עשה ואין חייבין עליהן חטאת במסכת כריתות (דף ג.) וקשה לפי' דברים אלו הן הלוקין (מכות דף יג.) משמע דקרבן לא בעי אזהרה דפרין התם ודילמא אזהרה לקרבן הוא דהא פסח ומילה לית בהו אזהרה לא מייתי קרבן ומשני התם היינו טעמא משום דאיתקוש כל התורה כולה לעבודת כוכבים מה עבודת כוכבים שב ואל תעשה לאפוקי הני דקום עשה גינהו וגראה לפרש דהאי דבעי הכא אזהרה מנא לן היינו משום דחשיב ליה בפרק אלו הן הלוקין (סט.) השוחט והמעלה בחוץ ולאו אמתמי' [לו] קאי והאי דקתני בכריתות (דף ג.) הספח והמילה מלות עשה היינו לגומר דקום עשה גינהו ולהכי לית בהו חטאת ומיהו לקמן בשמעתין משמע דלאפוקי לאו קאמרינן דפרין רבא הא דתנן פסח ומילה מלות עשה תיתי בק"ו ממותיר ומה מותיר שלא עבר עשה זהיר כו' וכן פ' המוצא תפילין (עירובין דף לו.) יצא פסח [ומילה] שהן מלות עשה [ופריך] הא כתיב ושמרת את החוקה וא"ר אלעזר כל מקום שנאמר השמר פן ואל יהי לא תעשה אלמא הוי פירושא יצא פסח [ומילה] שיש [לז] בעשה היינו שאין בהן לאו ואזהרה ואין לומר דסוגיא דידן כרבינא דמשני שיעוא אחרינא בפרק אלו הן הלוקין (מכות יג.) ומאי למימר אליבא דקבן קבני אזהרה דמ"מ קשיא דרבא אדרבא היינו רבא בשמעתין והיא מסקנא דמכות דקבן לא בעי אזהרה אליבא דרבא ולפירוש הקונטרס נמי קשה קלת דאמאי תני טעמא דספח ומילה משום דלית בהו לאו תיפוק ליה משום דלית בהו מעשה דאפילו לר"ע דאמר לא בעי מעשה הא אמר ריש לקיש בריש כריתות (דף ג.) נהי דלא בעי ר"ע מעשה רבה מעשה זוטא בעי מיהו איכא לאוקמה שמעתין כרבי יוחנן דאמר ר"ע לא בעי מעשה כלל וגראה לפרש דלישנא דמתני' קא דייק דקתני ספח ומילה מלות עשה היינו שהם בקום עשה ומשמע נמי דלשון לית בהו אזהרה כלל:

מניין לזובח בהמה למרקולים שהוא חייב. פי' בקונטרס אע"פ שעבודתו דרך זיון לסקלו באבנים וזה עובדו דרך כבוד ולא קריינא ביה איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה כן [לח] כן אפ"ה מניין שחייב. וגראה דכל הגהו דלאו אורחייהו בזביחה אע"ג דמכובדים נינהו לא נפקא מאיכה יעבדו דכמוכה בפרק ארבע מיתות (סנהדרין דף סג.) דאמר מנין שגם המחוות בעבודת כוכבים [לט] [אמה] אחת לכדרכה ואחת לגלגל ופריך כדרכה אחת לגלגל ושהרי

מסורת הש"ס

[א] ת"כ ויקרא חובה פ"ה ה"ה, [ב] שם אחרי פרשי' ה. ה"ח, [ג] שם פ"י ה"ו, [ד] מולין קפ. ת"כ שם ה"ז, [ה] עיין כנ"ל. סוטה ה. מכות יג; בכורות ל. לו. ע"ז נא. מנחות לו; צמ; ספרי ראה ע. ירושי' כלאים פ"ח ה"א, שבת פ"ז ה"ב, יומא פ"ח ה"ג, סנהדרין פ"ז ה"ה, [ו] פנהדרין קפ. ע"ז נא., [ז] ת"כ אחרי פ"ט ה"ג, [ח] לקמן קט., [ט] וזעי' מו' סנהדרין פג.: ד"ה פרטו, מולין קפ. ד"ה שפיך.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולדמא וכו' משופך הס"ל ותמ"ל מה"ד המסייע כגון המתעסק: (ב) שם ד"ה דשוף וכו' לא מיקרי ולר"ש כל"ל ותיבת אלעזר כרבי נממק: (ג) שם ד"ה אלא וכו' כדתנן במס' בריתות הספח וכו' חטאת הס"ד: (ד) שם ד"ה למרקולים וכו' אינם עבדו ואפ"ה כל"ל ותיבות ותעשה כן נממק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אזהרה ובו' דקרבן לא בעי אזהרה. עיין בכ"ק דף קה ע"ב תוס' ד"ה מאי לאו ופשוטא דף יח ע"ב תוס' ד"ה ל"מ:

שינויי נוסחאות

[א] מיבעי אלא נממק, וכ"ל ולרבנן. וכן בכ"מ (ש"מ): [ב] בכתה"י ד"ו אימא מה שבמגוגליים, ועי' יפה עיניים: [ג] והשורף השורף מטמא כו' (כ"ה ביומא, ב"ש וכ"ב), וכש"מ גורס השורף והמתעסק בצרכי שריפה מטמא בגדים כו'. [וכפי הנר' הגיה כן עפ"י רש"י שבת' ועליה ליתא שם מיבעי דשורף' (דק"ס)]: [ד] זה המסייע כל"ל (ש"מ, כתה"י): [ה] מטמאין (דפו"י, וכ"ה ביומא): [ו] בכתה"י אבל משגעשו אפר כו' (דק"ס): [ז] כ"ל ר"א ברבי שמעון (בה"ו. וכ"ה ביומא וברש"י כאן): [ח] בחוץ חייב שחט כו' כל"ל (הגרי"ב, וכ"ה בכתה"י וד"ה): [ט] טמאו (כי"מ). ומתוס' טימאהו: [י] כ"ל העלאה (ש"מ): [יא] כ"ל יביאנו (ש"מ והגרי"ב. וכ"ה בכתה"י). וככי"ל יביאנו ונכרת. וכן לקמן: [יב] כ"ל אילעא (כתה"י ופרי"ד). בגליון כ"ל אילעאי. וכ"ה בתוס' ד"ה לחוכרה ובכל המקומות שליין במסה"ש: [יג] דאמר ר"א מנין (כתה"י וש"מ): [יד] לכדרכה דנפקא ליה מאיכה יעבדו (כתה"י וש"מ): [טו] ואכתי (כתה"י): [טז] בכתה"י וכ"ל אל: [יז] דצריך שיקדים כל"ל (כי"ב): [יח] שריתתן בגובן דכתיב אותם כגון כו' (כי"ב, שמכ"י וב"ש). וכ"ה בכ"מ ד"ה ביומא. ולפניו עפ"י כה"ר: [יט] אבל פר לא מיקרי הלכך לראב"ש כו'. כ"ה בכל דפוסים הישנים. ולפניו נ"ל עפ"י הגהת כה"ר. והנוס' הישנה עיקר ויהיה הטעמא לפי רש"י כמו שהוא ביומא ראב"ש אומר הפר מטמא כו'. וכ"כ הרש"ש מדעתו, וחכם עדיף מנביא (דק"ס): [כ] כ"ל והעלה (שמכ"י, וכנו"ר בכתה"י): [כא] בכ"מ העלאה: [כב] כ"ג וכפסר יקן פי' אמר דאי לא אתא אלא לחד אזהרה לא לכתוב אלא ולא יזבחו, מדכתיב ולא עוד משמע דאתא לאשמועי' אזהרה אחרת (ב"ש): [כג] כ"ל שינוי (ש"מ, הגרי"ב). כ"ל הענין האלה שינוש כרת (כי"מ). מה"ר מתק לתלן מיתות ועל העלאת חרץ, וכן כרש"ש, דהא לא כתיב למעלה אלא לאחליו. ולולי לפי טוסת כי"פ ניתת: כד] אמתני' דהכא קאי כל"ל (צ"ק): כה] כ"ל שהן (כי"ב): כו] עי' הגהות הב"ח אות ד':

עין משפט נר מצוה

עג א מיי' פ"ז מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ד:
עד ב ג מיי' פ"יב מהל' פרה אדומה הלכה ה:
א ד ה מיי' פ"מ מהל' מעשה הקרבנות הלכה ה:
ב ו מיי' פ"מ מהלכות פסולי המוקדשין הלכה יג:
ג ז מיי' שם הלכה יב:
ד ח מיי' פ"ג מהלכות ע"ז הלכה ג:

תורה אור השלם

1. וְהוֹצִיא אֶת כָּל הַפָּר אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מָקוֹם טָהוֹר אֶל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עַל עֵצִים בָּאֵשׁ עַל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף:
ויקרא ד, יב
2. וְהַשֹּׂרֵף אֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה:
ויקרא טו, כח
3. וְאֶלֶהָם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכֶם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ זָבַח: וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֻנוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו:
ויקרא יז, ח-ט
4. הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה:
דברים יב, יג
5. אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחָט מִחוּץ לַמַّחֲנֶה: וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ:
ויקרא יז, ג-ד
6. וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זִבְחֵיהֶם לְשָׂעִירִים אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה זֹאת לָהֶם לְדֹרֹתָם:
ויקרא יז, ז
7. הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תִּדָּרֵשׁ אַחֲרֵיהֶם מֵאַחֲרֵי הִשָּׁמְדָם מִפָּנֶיךָ וּפֶן תִּדְרֹשׁ לֵאלֹהֵיהֶם לֵאמֹר אֵיכָה יַעַבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה כֵּן גַּם אָנִי:
דברים יב, ל

מוסף רש"י

דשויא חרוכא. לרבי אלעזר כרבי שמעון שויה חרוכא לא מטמא דלא פר מיקרי (יומא טח.): **הטמא שאכל כו' חייב.** (ויקרא ז) והנפש אשר תאכל בשר וגו': **כיון שנגע בו טמאהו.** קודש שיאכלנו ואפ"ה מחייבים קרא (חולין קא.): **שאינו חייב אלא על טומאת הגוף.** וטומאתו עליו וכו' זהו טומאת הגוף ואכל קלאי קלאי והנפש אשר תאכל מזבח השלמים אשר לה' וטומאתו עליו, יכול שומאת הבשר דומיא דהאי עליו אבשר קלאי ומיא דטהור שאכל את הטמא חייב ת"ל וטומאתו עליו משמע שעדיין היא עליו ניסולין למזבח הכמות מדבר, חסו הגוף שטומאתה מוחתת ממנו על ידי עבילה (לעיל מג.): **מנין לזובח בהמה.** שסא עבודת כוכב: **למרקולים.** שעבודתה דזיון, והוא הליין לפטור (סנהדרין מא.). אי: לף על פי שאין עבודתו בזביחה: **לבדרכה.** לעבודת כוכבים שעבודתה בזביחה דהא נפקא לן מאיכה יעבדו: **עד כאן.** אפי' הלא יזבחו בפרקים שמוצי חוץ מתיב כו' (עי"ז נא.):

שיטה מקובצת

אבית הדשן הן נשרפין. עיין בכפתור ופרח דף כא ע"ב:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות